

# קמח ראש השנה דף לה עמוד א תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עזו והדר" (ליום חמישי)

42 שְׁאֵמֶר וְכִתְּוִתְהוּ בְּתוֹב לְאִמְרֵי, שׁוֹב אֵינוֹ צָרִיךְ לומר את הפסוקים  
43 עצמם.  
44 \*  
45 אָמֵר רַבִּי אֱלֵעָזָר, לְעוֹלָם יִסְדֵּר אֶדְם תְּפִלָּתוֹ – יסדר ויכין לעצמו את  
46 סדר התפילה, וְאַחֵר כֶּךָ יִתְפַּלֵּל, כדי שתהא תפילתו שגורה בפיו  
47 ולא יטעה בה. אָמֵר רַבִּי אָבָה, מִסְתַּבְּרָא מִלְּתִיָּה דְרַבִּי אֱלֵעָזָר  
48 בְּבִרְכּוֹת שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְשֶׁל יוֹם הַכַּפּוּרִים וְשֶׁל פְּרָקִים – של  
49 המועדות, שמתפללים אותם רק בזמנים מסוימים, אֲבָל בתפלות  
50 דְּכָל הַשָּׁנָה, לא – אינו צריך לסדר את התפלה, כיון שהיא שגורה  
51 בפיו. מקשה הגמרא: אֵינִי, וְהָא רַב יְהוּדָה מְסַבֵּר צְלוֹתֶיהָ – תפילתו,  
52 ואף ביום חול, וְרַק אַחֵר כֶּךָ מְצַלֵּי. מתרצת הגמרא: שָׂאֵנִי רַב יְהוּדָה,  
53 בְּיוֹן דְּתַלְתְּלִין יוֹמִין לְתַלְתְּלִין יוֹמִין הָוֵה מְצַלֵּי – כיון שהיה מתפלל  
54 רק משלשים יום לשלשים יום, כלומר פעם בשלשים יום, לִכְךָ  
55 תפילתו כתפילת פְּרָקִים דְּמִי, שיש לסדרה תחילה.  
56 \*  
57 הגמרא חוזרת לדון בשיתר רבן גמליאל שאף הבקי יוצא ידי חובה  
58 בתפילת הש"ץ: אָמֵר רַב אָבָה בְּרַב עֲזַרְיָה, אָמֵר רַבִּי שְׁמַעוֹן הַסִּידָא,  
59 פּוֹטֵר הֵיךְ רַבִּין גְּמַלְיָא מִלְּהַתְּפִלָּה תְּפִילָּה לְחַשׁ אֲפִילוּ אֶת הָעָם  
60 שֶׁבְּשָׂדוֹת, שאינם באים כלל להתפלל בבית הכנסת, שיוציאים ידי  
61 חובה בתפילת הש"ץ, וְלֹא מִבְּעֵינָא – ואין צורך לומר שנפטרים הֵנִי  
62 דְּקִיָּמִי הָא – אותם הנמצאים בעיר. מקשה הגמרא: מלשון  
63 'אפילו' שאמר רב אחא בר עריא משמע שיש חידוש בדבר,  
64 שאפילו העם שבשדות פטורים מלהתפלל, וקשה, אֲדַרְכָּהּ, הֵנִי –  
65 אלו שבשדות אֲנִיכִי – אנוסים הם, שהם טרודים במלאכתם ואינם  
66 יכולים לבא להתפלל, ואין להם פנאי להסדיר תפילתם, אבל הֵנִי  
67 הנמצאים בעיר לֹא אֲנִיכִי, ומדוע הם נפטרים בתפילת הש"ץ. ויש  
68 להוכיח סברא זו, דְּתַנִּי אָבָה בְּרַבִּי כְּנִיָּין בְּרַבִּי אָבָה, אף שהעם  
69 שבשדות מתברכים בברכת כהנים הגם שאינם עומדים לפני  
70 הכהנים, מכל מקום עִם שְׁעוֹמְדִים אַחֲרֵי הַכֹּהֲנִים בְּשַׁעַת הַבִּרְכָּה,  
71 אֵינֶן בְּכֻלָּל הַבְּרָכָה, וטעם החילוק הוא כיון שהעם שבשדות הם  
72 אנוסים ואינם יכולים לבוא, אך אלו שעומדים מאחורי הכהנים  
73 יכולים הרי לבוא לפניהם, וכיון שלא עשו כן ראוי שלא יהיו בכלל  
74 הברכה. והוא הדין כאן לגבי התפלה, שאותם שבעיר שאינם  
75 אנוסים, לא היה להם להפטר בתפילת הש"ץ.  
76 מתרצת הגמרא: אֲלֵא יֵשׁ לְגֵרוֹס מִימְרָא זו בלשון אחרת, דְּבִי אָתָא  
77 [כשבא] רַבִּין, אָמֵר רַבִּי יַעֲקֹב בְּרַב אִידִי, אָמֵר רַבִּי שְׁמַעוֹן הַסִּידָא, לֹא  
78 פָּטֵר רַבִּין גְּמַלְיָא אֲלֵא עִם שְׁבָשְׂדוֹת, מֵאִי טַעְמָא, מִשּׁוּם דְּאֵינִסִּי  
79 בְּמַלְאָכָה בְּשָׂדָה, ואינם יכולים להסדיר תפלתם, אֲבָל אותם  
80 שְׁבָעִיר, לא – אין השליח ציבור מוציאם ידי חובתם, כיון שיכולים  
81 לסדר תפלתם בעצמם.

82 הדרן עלך יום טוב וסליקא לה מסכת ראש השנה

1 מתרצת הגמרא: כִּי סָלִיק רַבִּי אָבָה מִיָּמִי – כשחזר רבי אבא  
2 מהפלגתו בים, פִּירְשָׁה – פירש ויישב את הסתירה בדברי רבי יוחנן,  
3 שמה שאמר מוֹדִים חֲכָמִים לְרַבִּין גְּמַלְיָא היינו רק בְּבִרְכּוֹת שֶׁל רֹאשׁ  
4 הַשָּׁנָה וְשֶׁל יוֹם הַכַּפּוּרִים של יובל, כטעם שיבואר להלן, ומה שאמר  
5 רבי יוחנן 'הִלְכָּה כְּרַבִּין גְּמַלְיָא', ודייקנו מְבַלְל דְּפִלְגִי חֲכָמִים עליו,  
6 היינו בְּבִרְכּוֹת – בתפילת שמונה עשרה דְּכָל הַשָּׁנָה, שבהן סוברים  
7 חכמים שאין השליח ציבור מוציא את הבקי, ובוז פסק רבי יוחנן  
8 הלכה כרַבִּין גְּמַלְיָא, ששליח ציבור מוציא אף את הבקי.  
9 מקשה הגמרא: אֵינִי, וְהָאֵמֶר רַבִּי חֲנָה צִיפּוֹרָהָ, אָמֵר רַבִּי יוֹחָנָן,  
10 הִלְכָּה בְּרַבִּין גְּמַלְיָא בְּבִרְכּוֹת שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְשֶׁל יוֹם הַכַּפּוּרִים,  
11 ומשמע שאף בזה נחלקו חכמים על רבן גמליאל. אֲלֵא אָמֵר רַב  
12 נַחֲמָן בְּרַב יַצְחָק, מֵאֵן – מי הם אותם חכמים שאמר עליהם רבי יוחנן  
13 'מוֹדִים חֲכָמִים לְרַבִּין גְּמַלְיָא', רק רַבִּי מֵאִיר, אך שאר החכמים לא  
14 הודו לו, ומה שאמר רבי יוחנן 'הִלְכָּה כְּרַבִּין גְּמַלְיָא' ודייקנו מכך  
15 מְבַלְל דְּפִלְגִי, היינו רַבִּין – שאר החכמים, שעמדו בדבריהם ולא  
16 הודו לו. דְּתַנִּי, בְּרִכּוֹת שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְשֶׁל יוֹם הַכַּפּוּרִים של יובל,  
17 שְׁלִיחַ צִבּוֹר מוֹצִיא אֶת הַרְבֵּי יְדֵי חוֹתָן, ואף את הבקאים. דְּבִי  
18 רַבִּי מֵאִיר, שחזר והודה לרבן גמליאל בברכות של ראש השנה  
19 ויום הכפורים, וְחֲכָמִים אֲמִירִים, אף בראש השנה ויום הכפורים,  
20 בְּשֵׁם שְׁלִיחַ צִבּוֹר חֲיִיב, כֶּךָ כָּל יָחִיד וְיָחִיד חֲיִיב לְבָרֵךְ בַּעֲצָמוֹ, ואין  
21 הבקי יוצא ידי חובתו משליח ציבור.  
22 מבררת הגמרא: מֵאִי שָׂנֵא הֵנִי – מדוע שונה דין הברכות של ראש  
23 השנה ויום כפור של יובל מהברכות של כל השנה שבהם הודה  
24 רבי מאיר לרבן גמליאל, אֲלֵימָא מִשּׁוּם דְּנִפְשִׁי קָרָא – אם משום  
25 שיש בהם פסוקים רבים, והיינו פסוקי קרבנות המוספים, ופסוקי  
26 'מלכיות וזכרונות ושופרות', ולכן הקילו שאף הבקי יכול לצאת ידי  
27 חובה מהשליח ציבור, וְהָאֵמֶר רַב חֲנַנְיָא אָמֵר רַב, אף שיש להזכיר  
28 את פסוקי המוספים, מכל מקום אין צורך לומר את כל נוסח  
29 הפסוקים, אלא בְּיוֹן שְׁאֵמֶר וְכִתְּוִתְהוּ בְּתוֹב לְאִמְרֵי, והיינו שאמר  
30 'נַעֲשֶׂה וְנִקְרִיב לְפָנֶיךָ כְּמִצְוַת רַצּוֹן כְּמוֹ שִׁכְתַּבְתָּ עֲלֵינוּ בְּתוֹרָתְךָ',  
31 שׁוֹב אֵינוֹ צָרִיךְ להזכיר את הפסוקים עצמם, ואם כן יכול לומר  
32 נוסח זה ולצאת ידי חובתו. אֲלֵא הֵטַעַם הוּא מִשּׁוּם דְּאֲוֹשִׁי בְּבִרְכּוֹת  
33 – שהברכות מרובות, שיש בתפילה תשע ברכות ארוכות, וכיון  
34 שאין הכל בקיאים בהם יכולים לבוא לידי טעות, ולכן הקילו בה  
35 שיצאו ידי חובתם על ידי השליח ציבור.  
36 \*  
37 גּוֹפֵא, אָמֵר רַב חֲנַנְיָא אָמֵר רַב, בְּיוֹן שְׁאֵמֶר בתפילת מוסף וְכִתְּוִתְהוּ  
38 בְּתוֹב לְאִמְרֵי, שׁוֹב אֵינוֹ צָרִיךְ לומר את הפסוקים עצמם. סְבִיב מִיָּנָה  
39 – סברו בני הישיבה, דְּהֵנִי מִילִי בְּיָחִיד מִתְּפִלָּה, אֲבָל בְּצִבּוֹר –  
40 שליח ציבור, לֹא, אלא עליו להזכיר את הפסוקים, אך שנינו לא  
41 כן, דְּאֵתְרָא, אָמֵר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, אֶחָד יָחִיד וְאֶחָד צִבּוֹר, בְּיוֹן

## אגרות קודש

ב"ה, ערב חגה"ש, תשט"ו

ברוקלין.

שלום וברכה!

... נהניתי במ"ש בעניני הישיבה, והעיקר בהסיום שעומדים הם על המשמר בכדי שיהי' המוסד מתאים לכוונות מוסדו הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נב"מ ז"י"ע, ואין לך דבר העומד בפני הרצון, מובן שנכונה במאד מאד הסברה לעשות מחנה קיץ, וכמובן שצ"ל בהתרחבות יותר מבשנים שעברו, והרי כבר כתבתי כ"פ ולכמה עוסקים בכגון דא, שזהו נוגע להחורף שבא אחרי הקיץ, נוסף על התועלת שמתוסף על אתר מהפעולה במבקרי המחנה שיש לפעול בהם יותר, כיון שבקיץ אין עוסקים בלימודים אחרים, וגדול זכות התעסקותו בכל הני"ל לראות ברכת והצלחת השי"ת, אלא שכ"פ ככה בהנוגע לושננתם לבניך כפשוטו ולגדלם ביחד עם זוגתו תחי' לתורה ולחיפה ולמעשים טובים מתוך הרחבה אמיתית.

ברכה לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות ולהצלחה.